

До таких основних засобів відносять будови, споруди, меблі та інші. Характеризуючи метод прямолінійного списання, не можна не відмітити його переваги у простоті розрахунків та рівномірності розподілу сум амортизації між обліковими періодами, простоті, точності розрахунків. Його використання особливо доцільне, коли ступінь експлуатації об'єкта основних засобів у кожному звітному періоді залишається незмінною. Він передбачає практично рівномірний спад економічної корисності об'єкту із року в рік. Але ж недоліком такого методу є те, що при його використанні не враховується моральний знос, а також не робиться реальна оцінка виробничої потужності основних засобів у різні роки експлуатації. Практика показує, що знос машин збільшується у перші роки їх експлуатації, потім величина зносу стабілізується, а у останні роки

експлуатації знос машин знову зростає.

Що до морального зносу машин, то він також нерівномірний. Застосування наданого методу не завжди забезпечує повне перенесення вартості основних засобів на знов створений продукт, в результаті чого створюється недоамортизація основних засобів, що є прямим збитком підприємства [1]. Прискорені методи нарахування амортизації дозволяють у перші роки експлуатації списати значну частку вартості основних засобів. Такі методи доцільно застосовувати для амортизації об'єктів, схильних до швидкого морального старіння, через що термін їх корисного використання може бути визначений лише приблизно. Таким чином, можна зробити висновок, що основні засоби є важливим елементом облікової політики будь-якого підприємства.

Література

1. Виговська Н.Г. Удосконалення обліку амортизації: стан, проблеми, перспективи (на прикладі підприємств м. Житомира та Житомирської області) [Текст]: автореферат дис. канд. екон. наук. /Н.Г. Виговська — К.: КНЕУ, 1999. — 21с.
2. Кулик В.А. Облікова політика підприємства: сучасний стан та перспективи розвитку. —Монографія. Полтава.— 2014
3. Сисоєва І. М. Облікова політика – важлива інформаційна база для управління підприємством / І. М. Сисоєва // Фінансова система України в сучасних умовах та напрями її удосконалення : тези Міжвуз. наук.-практ. конф. (Вінниця, 11 квіт. 2007 р.). – Вінниця : ВІЕ ТНЕУ, 2007. – С. 10–15.
4. Сисоєва І. М. Облікова політика в умовах глобалізації української економіки / І. М. Сисоєва // Проблеми формування нової економіки ХХІ століття : зб. наук. праць. Міжнар. наук.-практ. конф. Т.VII. – Дніпропетровськ, 2008. – С. 77–80.
5. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16 лип. 1999 р. № 996 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.ra-da.gov.ua>.

УДК 657

ОСНОВИ ПОБУДОВИ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ В НЕПРИБУТКОВИХ ОРГАНІЗАЦІЯХ

Толмачова А.М. – аспірант 3-го курсу

Львівський торговельно-економічний університет

Неприбуткові організації становлять одну з важливих складових соціально-економічного розвитку будь-якої сучасної держави. До складу таких організацій у різних країнах включають громадські, бюджетні, благодійні, релігійні організації; недержавні пенсійні фонди, товариства власників житла тощо. Зокрема, за кордоном поширені неприбуткові організації, діяльність яких пов'язана із захистом прав людини, тваринного світу та навколишнього середовища, ресурсозбереження тощо.

У неприбуткових організацій, за наявності багатьох спільних рис із комерційними підприємствами, існує також й безліч особливостей та невирішених питань щодо побудови системи бухгалтерського обліку, що обумовлює потребу в розробленні відповідних нормативних документів та інструктивно-

методичних роз'яснень. В основі цих розробок має стати концепція обліку в неприбуткових організаціях, яка б враховувала специфіку їх діяльності, методологічні та організаційні особливості побудови комплексної системи обліку.

Виходячи з вимог Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» усі юридичні особи, створені відповідно до вітчизняного законодавства, незалежно від форм власності та організаційно-правової форми, зобов'язані вести бухгалтерський облік і подавати фінансову звітність. Оскільки неприбуткові організації, є юридичними особами, вони зобов'язані вести бухгалтерський облік і подавати фінансову звітність.

Окремі питання обліку в неприбуткових організаціях досліджувалися в роботах таких провідних науковців, як Н. Гура, Ю. Іваненко, Ю.В. Кірсанова, С.О. Левицька, Я.В. Олійник та інші вітчизняні науковці і практики. Беручи до уваги вагомий науковий внесок вищезазначених науковців, необхідно відзначити, що і досі залишилося багато теоретичних та організаційно-практичних питань, які вимагають подальшого розвитку та застосування нових підходів до побудови системи обліку в неприбуткових організаціях. Ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності неприбуткових організаціях в Україні залишаються малодослідженим та без уваги з боку держави.

Концептуальні засади бухгалтерського обліку та фінансової звітності визначені Міжнародними стандартами фінансової звітності (МСФЗ) та іншими нормативними документами, які враховують національні особливості ведення обліку в кожній окремій країні. Зокрема в Україні це Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» та НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності». Проведений аналіз свідчить про те, що до концептуальної основи бухгалтерського обліку у різних країнах можуть належати: мета обліку та складання звітності, принципи обліку, характеристика елементів об'єктів бухгалтерського обліку, якісні характеристики фінансової звітності. Концептуальні засади бухгалтерського обліку у неприбуткових організаціях повинні визначатися особливостями створення цих суб'єктів господарювання та ведення діяльності. До них можна віднести такі: виконання відповідних соціально-економічних функцій; відсутність мети отримання прибутку; фінансування за рахунок власних джерел; добровільність створення та незалежність від держави.

З огляду на вище окреслені особливості, побудова обліку в неприбуткових організаціях має ґрунтуватися на таких основних засадах:

– вирішення завдань соціального характеру обумовлює необхідність сприяння на державному рівні потреби у спрощенні обліку і звітності для таких організацій та створення позитивного клімату для їх діяльності;

– обмеженість видів господарських операцій та об'єктів обліку обумовлює доцільність впровадження спрощеної методики та організації обліку;

– відсутність мети отримання прибутку

від основної діяльності, обмеженість складових власного капіталу робить недоцільним і неінформативним складання окремих форм фінансової звітності;

– обмеження фінансування лише за рахунок власних внесків учасників може призводити до нестачі коштів, що спрямовуватимуться на фінансування організації обліку й утримання висококваліфікованих бухгалтерів що, відповідно, перешкоджає створенню дієвого внутрішнього контролю використання внесків членів профспілкової організації;

– наявність специфічних особливостей обліку діяльності потребує врахування їх у нормативних документах з обліку для неприбуткових організацій;

– різноманітність неприбуткових організацій обумовлює необхідність врахування специфічних особливостей окремих з них шляхом розроблення окремих нормативних та інструктивних документів.

Враховуючи цілі діяльності профспілкових організацій, можемо дійти висновку, що мета ведення бухгалтерського обліку в таких неприбуткових установах буде відрізнятися від такої мети у комерційних підприємствах. Це пов'язано з тим, що у неприбуткових організаціях облік спрямований передусім на внутрішніх користувачів, а одним із його основних завдань є складання кошторису витрат і доходів та здійснення контролю за його виконанням.

Концепція бухгалтерського обліку в неприбуткових організаціях повинна базуватися на тих самих принципах, що й інші комерційні підприємства та організації. Водночас, їх застосування у неприбуткових організаціях може мати певні особливості. Отже, профспілкові організації під час організації та ведення бухгалтерського обліку керуються тією самою законодавчо-нормативною базою, що й комерційні підприємства, а саме: Законом України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», Планом рахунків, Національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку та іншими нормативно-правовими документами. Водночас, неприбутковість таких організацій обумовлює відповідну специфіку обліку в них, що передбачає особливості в оподаткуванні, складі доходів і витрат, відсутність таких господарських процесів як виробництво і реалізація, наявність істотних обсягів цільового

фінансування тощо.

На нашу думку, визначаючи концепцію, на якій має ґрунтуватися облік у неприбуткових організаціях, важливим є вирішення таких

питань, як спрощення організації обліку, впровадження найбільш прийнятної форми бухгалтерського обліку та застосування відповідного Плану рахунків.

Література

1. Головай Н.М. Гармонізація та стандартизація обліку в контексті міжнародної інтеграції / Інноваційна економіка: Всеукраїнський науково-виробничий журнал. Випуск № 5 (31). – Тернопіль. 2012. - С. 309 – 312.
2. Головай Н.М., Гордополова Н.В, Гордополов В.Ю. Розвиток парадигми бухгалтерського обліку в сучасній економічній системі // Проблеми і перспективи розвитку підприємництва: Збірник наукових праць Харківського національного автомобільно-дорожнього університету. – № 3 (10), том 2 – 2015. – Харків: ХНАДУ, 2015 – С. 93-98.
3. Гура Н., Методика бухгалтерського обліку в неприбуткових не бюджетних організаціях / Н. Гура // Бухгалтерський облік і аудит. – 2010. - № 12. – С.3-8.
4. Іваненко Ю., Економічне визначення поняття «некомерційна організація» / Ю. Іваненко // Актуальні проблеми економіки. – 2015. - № 5 (167). – С.8-19.
5. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку «Загальні вимоги до фінансової звітності». Наказ Міністерства фінансів України від 07.02.2013 р. №73 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua>.
6. Олійник Я.В. Проблемні положення методології та організації бухгалтерського обліку та фінансової звітності неприбуткових організацій / Я.В.Олійник // Бізнес-інформ. – 2012. - № 5. – С.234-236.
7. Податковий Кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua>.
8. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.99 р. № 996-XIV зі змінами і доповненнями [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.

УДК 330.341.1

ІННОВАЦІЙНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ПІДПРИЄМСТВА: ЙОГО СЛАБКІ ЛАНКИ

Гриник О.І. – викладач

Вінницький навчально-науковий інститут економіки THEU

Економічний розвиток вітчизняного підприємства та його складових у сучасних умовах усе більше залежить від прогресивного технологічного зрушення на базі інновацій. Вдале формування й ефективне використання інноваційного потенціалу стає вирішальним фактором забезпечення конкурентоспроможності та розвитку, вітчизняних підприємств. Інновації втілюються як в матеріальному вигляді (нові або поліпшені вироби, технології, обладнання, матеріали, джерела енергії тощо), так і в нематеріальному вигляді як поліпшення організації праці і управління, підвищення кваліфікації кадрів. Інновації взаємодіють із багатьма процесами в соціальному і природному середовищі, їм належить ключова роль у реалізації гармонійного поєднання економічного розвитку зі збереженням природного середовища і соціальним прогресом [1].

Дослідженням питань з даної проблематики займаються такі відомі українські вчені, як Гурочкіна В.В., Шилова О.Ю., Фролова З.В., Янковець Т.М., Кривич Я.М., Краснокутська Н.С., Яковець Ю.В. та ін.

Інноваційний потенціал необхідно розглядати як сукупність трьох компонентів,

одним з яких є ресурси. Якщо розглядати складники загального потенціалу підприємства, то головними складниками ресурсів є фінансовий потенціал (фінансові ресурси) та кадровий потенціал (трудові ресурси). Крім того, можливість кожного члена трудового колективу підприємства ефективно виконувати свої посадові обов'язки є компонентою науково-технічного потенціалу. Тобто має місце взаємопроникнення складників потенціалу підприємства, що накладає відбиток на розвиток сутності поняття «інноваційний потенціал підприємства».

Сучасне бачення інноваційних процесів на підприємстві охоплює розуміння сутності інноваційного потенціалу підприємства та його взаємозв'язку з іншими важливими елементами підприємницької діяльності.

Однак, існує чимало слабких сторін інноваційної діяльності, що суттєво впливає на оцінку рівня інноваційного потенціалу підприємства. Причиною цього є те, що науковцями вкладається різний зміст у це поняття, виділяються різні складові інноваційного потенціалу. Крім того, багато із запропонованих науковцями методик визначення рівня інноваційного потенціалу мають низка недоліків,